

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Новосельського Івана Федоровича на тему:
«Конвергентні медіа в соціокультурному полі України:
політологічний аспект»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05
«Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 – «Політологія»

Наукова новизна дослідження конвергентних медіа пов'язана з активізацією процесів діджиталізації політичних процесів та комунікацією політичних інститутів, що зумовлено розвитком електронної демократії. Разом з цим, наявність пропагандистських технік та маніпуляцій з інформацією в умовах військової агресії щодо України з боку Російської Федерації, вказує на відкрите втручання в інформаційний простір України, що є загрозою національної безпеки для країни. Робота побудована на дослідженні природи політичної комунікації, генези нових медіа, політико-правових засадах функціонування конвергентних медіа, а також на визначенні їхньої ролі та впливу на політичний простір українського суспільства.

Тому тема дисертації Новосельського Івана Федоровича та поставлена мета, є актуальними та затребуваними на національному рівні. Щоб з'ясувати політичні аспекти впливу конвергентних медіа на соціокультурне середовище сучасної України, дослідник висунув наступні завдання: з'ясувати змісти трансформації уявлень та ідей про природу політичної комунікації; політологічно обґрунтувати сучасні підходи до визначення «нових медіа»; здійснити політологічний аналіз світового досвіду становлення «нових медіа» та політико-правових засад функціонування конвергентних медіа в Україні; відстежити генезу «нових медіа» з точки зору технологічних та соціокультурних аспектів; концептуалізувати впливи «нових медіа» на соціокультурне поле України крізь призму політичних ідентичності, участі, культури. Базовим аспектом дослідження визначено середовище політичної

комунікації як сукупність умов суспільних і міжінституційних взаємодій. Через аналіз правових та законодавчих аспектів, інформаційного обміну, технологій функціонування «нових медіа», проаналізовано рівень контролю над інформацією різних типів політичного режиму. Враховуючи нові можливості конвергентних медіа, розширено змістовне розуміння політичної ідентифікації, у тому числі, як способу визначення та оцінки стану розвитку владних інституцій, політичних інститутів, громадянського суспільства тощо.

Теоретичне значення результатів роботи пов'язано з низкою наукових методологічних розвідок: соціокультурний, структурно-функціональний, системний, інституціональний підходи, де політична комунікація розглядається як стійка сукупність комунікаційних ролей і функцій державних інститутів, політичних партій, громадських організацій. Застосовані мета-аналіз, біхевіористський метод, контент-аналіз доводять контраверсійність міжнародних правових норм відносно умов функціонування різноманітних медіаплатформ. Проведено ретроспективний аналіз історичних умов трансформації комунікаційних потоків, медіа, обігу інформації та обґрунтовано специфіку їхнього впливу на суспільну свідомість у кожному історичному зрізі. Через поєднання технологій, видів контенту, аудиторій, просторово-часового відтворення інформації здійснено метод синтезу, що дало підстави автору дослідити міждисциплінарність комунікативного простору. Визначено категоріальний апарат основних термінів дослідження: «комунікація», «медіа», «конвергентність». Доведено зв'язок між перебігом комунікацій та функціонуванням «нових медіа», де інтегровані засоби комунікаційного впливу перетворились на ресурс різноманітних взаємодій у межах соціальної та політичної систем.

Поставлена мета дослідження, визначені об'єкт та предмет, відповідність завдань та висновків відповідають напрямку, за яким проведено аналіз. Серед нових наукових результатів теоретичного та науково-методичного змісту вважаємо за необхідне виокремити такі:

- 1) по-перше, запропоновано авторське визначення поняття «середовище політичної комунікації» як сфера суспільних і міжінституціональних взаємодій, в яких відбувається обіг інформації та символів, спілкування суб'єктів політики на горизонтальному та вертикальному рівнях і координація суспільно-політичних інтересів;
- 2) по-друге, сформульовано два підходи щодо законодавчо визначеного впливу держави на функціонування «нових медіа»: першим констатовано залежність медіа від змін політичного ландшафту, підвищення непрозорості медіавласності (Угорщина, Чехія, Польща, Сербія); другим визначено рекомендаційний характер норм діяльності конвергентних медіа та мінімізацію втручання держави у медійну сферу (Німеччина, Франція, США);
- 3) по-третє, доведено потенціал соціальних медіа в сучасній Україні у формуванні іміджевих складових політиків, але зазначено деструктивність використання соцмереж у контексті політичної боротьби в сучасній Україні та зниження довіри громадян до публічного дискурсу та демократичного процесу через посилений маніпулятивний характер дезінформаційних кампаній.

Практичне значення результатів дослідження визначено розвитком цифровізації, що не тільки зсунуло кордони між політичними, соціокультурними та економічними системами суспільства у віртуальному вимірі, але й посилило вплив цього виміру на реальні політичні процеси. Автором проведено моніторинг репрезентації місцевої влади у соціальних мережах, здійснено аналіз міжнародних правових норм, надано рекомендації щодо діяльності конвергентних технологій. Положення та висновки дослідження актуальні для впровадження у навчальний процес, підготовки майбутніх фахівців-політологів, журналістів, психологів, медіаменеджерів, державних службовців та ін.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати, що

проведені здобувачем особисто, і які мають істотне значення для політичної науки. Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Дослідження демонструє відповідність усім вимогам щодо рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. №167).

Зміст основних положень дисертаційного дослідження викладено у 11 публікаціях: з яких 4 статті у фахових виданнях із політичних наук в Україні, 2 статті у наукових періодичних виданнях інших держав, 5 статей, які додатково відображають наукові результати дисертації.

1. Новосельський І. Ф. Сучасні мас-медіа в інформаційних війнах: досвід України. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія*. 2019. № 13. С. 230–239.

2. Новосельський І. Ф. Конвергенція медіа як чинник розвитку інформаційного простору України: політологічний аспект. *Науковий журнал «Політикус»*. 2020. № 3. С. 58–64.

3. Новосельський І. Ф. Політико-правові засади функціонування нових медіа: світовий досвід та Україна. *Актуальні проблеми політики*. 2020. № 65. С. 61–67.

4. Новосельський І. Ф. Українські соціальні мережі: специфіка та проблеми функціонування. *Науковий журнал «Політикус»*. 2020. № 5. С. 89–94.

5. Новосельський І. Ф. Нові медіа як модерний інструментарій української політики. *European Political and Law Discourse*. 2020. Vol. 7. Issue 2. С. 269–274.

6. Novoselshyi I., Marchuk V., Melnychuk V., Chorooskyi V., Shlemkevych T. The Appointment of the History Philosophy in Comprehending

Modern Civilizational Challenges in a Post-Pandemic Society. *Postmodern Openings*. 2020. № 1. P. 74–84.

7. Новосельський І. Ф. Роль соціальних медіа у виборчих технологіях. *Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Івано-Франківськ. 2017. С. 123–126.

8. Новосельський І. Ф. Нові медіа як чинник розвитку інформаційного простору України. *Модернізація політичної системи сучасної України: стан та перспективи розвитку: Збірник матеріалів XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (26 грудня 2018 р.)*. Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля. 2019. С. 53–60.

9. Новосельський І. Ф. Нові конвергентні медіа як суб'єкт політичної комунікації. *Сучасний рух науки: тези доп. X міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*. Дніпро. 2020. Т. 2. С. 99–106.

10. Новосельський І. Ф. Нові медіа: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні (на прикладі соціальних мереж). *Модернізація політичної системи сучасної України: стан та перспективи розвитку: Збірник матеріалів XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2020 р.)*. Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля. 2020. С. 60–62.

11. Новосельський І. Ф. Вплив нових медіа на сучасну українську політику. *Суспільні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 3-4 липня 2020 р.)*. Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук». 2020. С. 74–78.

Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Вищезазначене дає підстави рекомендувати дисертацію Новосельського І. Ф. на тему: «Конвергентні медіа в соціокультурному полі

України: політологічний аспект», до захисту на підставі п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р. у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Рецензенти:

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політології
та державного управління,
перший проректор
ДонНУ імені Василя Стуса

Т. Л. Нагорняк

доктор політичних наук, доцент,
професор кафедри політології
та державного управління
ДонНУ імені Василя Стуса

І. В. Мацишина

